

dr hab. Przemysław Prządka, prof. uczelni

Wrocław 15. 12. 2025 r.

Katedra i Klinika Chirurgii

Wydział Medycyny Weterynaryjnej

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

ul. Pl. Grunwaldzki 51, 50-345 Wrocław

RECENZJA

**rozprawy doktorskiej lek. wet. Marty Aleksandry Romańskiej pt.: „Zastosowanie
limfografii pośredniej z ioheksolem w planowaniu chirurgicznego usuwania
mastocytomy i guzów sutka u psów”.**

Podstawą formalną wykonania niniejszej recenzji jest Uchwała Rady Dyscypliny Weterynarii, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 15 października 2025 r.. Przedstawiona do recenzji praca doktorska została wykonana w Katedrze Chorób Małych Zwierząt i Klinice Instytutu Medycyny Weterynaryjnej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, pod kierunkiem promotora prof. dr hab. Marka Galantego.

Śródoperacyjna identyfikacja i usunięcie tzw. węzła wartowniczego umożliwia ocenę rozległości procesy nowotworowego. Pozwala to na określenie rokowania oraz podjęcie właściwego schematu dalszego leczenia. Brak stuprocentowej zgodności przypisanego anatomicznie węzła chłonnego z faktycznym węzłem wartowniczym danej okolicy ciała wymusza na chirurgu jego indywidualną przedoperacyjną i/lub śródoperacyjną identyfikację u każdego operowanego pacjenta. Obecnie dostępnych jest wiele technik mapowania węzłów wartowniczych. Do najczęściej stosowanych w medycynie człowieka i opisanych również w medycynie weterynaryjnej jest limfoscyntygrafia. Inną coraz częściej stosowaną techniką w chirurgii jest NIRF – limfografia. Obie wspomniane techniki wymagają jednak odpowiedniego

oprzyrządowania, co znacząco ogranicza ich rutynowe zastosowanie w chirurgii weterynaryjnej. W związku z powyższym nadal konieczna jest identyfikacja węzłów wartowniczych przy użyciu technik dostępnych w codziennej praktyce lekarsko-weterynaryjnej, jak np. limfografia pośrednia z ioheksolem zastosowana przez Doktorantkę w badaniach własnych. Dlatego też badania podjęte przez lek. wet. Martę Aleksandrę Romańską są w mojej opinii bardzo interesujące pod względem naukowym ale również przydatne z klinicznego punktu widzenia.

Rozprawa doktorska lek. wet. Marty Aleksandry Romańskiej pt.: „Zastosowanie limfografii pośredniej z ioheksolem w planowaniu chirurgicznego usuwania mastocytomy i guzów sutka u psów” została mi przedstawiona do recenzji w formie oprawionego wydruku komputerowego i w formie elektronicznej. Cała praca liczy 128 stron i obejmuje 24 tabele oraz 31 rycin. Praca składa się ze: strony tytułowej, oświadczeń Promotora i Doktorantki, podziękowań, spisu treści, wykazu skrótów, streszczenia w języku angielskim i poszczególnych rozdziałów z podrozdziałami obejmującymi: wstęp, przegląd piśmiennictwa, cel pracy, materiały i metody, wyniki wraz z omówieniem i dyskusją, podsumowanie i wnioski, bibliografię, spis rycin i spis tabel.

Doktorantka w początkowej części wstępu przedstawiła drenaż limfatyczny skóry i tkanki podskórnej uwzględniając gruczoły sutkowe u psów. Poruszyła również temat znaczenia węzła wartowniczego i drenażu chłonki w onkologii oraz przedstawiła różne metody mapowania wspomnianego węzła wartowniczego. Dalsza część wstępu obejmuje opis cech klinicznych i biologicznych guzów komórek tłuszczowych i guzów gruczołów sutkowych u psów wraz z opisem chirurgicznego leczenia wspomnianych zmian. Wprowadzenie do badań zakończone jest analizą aktualnego piśmiennictwa, związanego z podejmowanym w pracy tematem badań. Całość wstępu została napisana w jasny i zrozumiały sposób, co świadczy o

dobrym przygotowaniu Doktorantki do podjętych badań. Jednocześnie w mojej opinii sam wstęp w dobry sposób wprowadza czytelnika w zagadnień podejmowanych w dysertacji.

Głównym celem pracy była ocena przydatności LPI, jako narzędzia wspomagającego planowanie zabiegu chirurgicznego u psów z GKT oraz GGS, z uwzględnieniem topografii limfosomów. Cel ten został sprecyzowany w czterech celach szczegółowych:

- Ocena skuteczności LPI w identyfikacji naczyń chłonnych i WW u psów z GKT i GGS.
- Określenie zgodności pomiędzy lokalizacją WW zidentyfikowaną w badaniu LPI a przewidywaną lokalizacją AW, zgodnie z opisem Suami i wsp. (2013) oraz atlasem Baum (1918).
- Porównanie wyników badania limfograficznego oraz wartości użytkowej LPI u psów z GKT i GGS.
- Zbadanie wpływu masy ciała zwierzęcia, lokalizacji guza, płci, rasy, na stopień przydatności diagnostycznej wyniku LPI.

Rozdział materiały i metody został zaopatrzony informacją o kryteriach przyporządkowania psów do badanych grup. Do badań zakwalifikowano 45 psów przypisanych do grupy GKT oraz 30 psów przypisanych do grupy GGS. Wśród nich 5 psów zakwalifikowano do badań dwukrotnie z powodu pojawienia się guzów w innym miejscu ciała. Warto byłoby w tym miejscu podać liczbę zwierząt, które nie spełniły kryteriów kwalifikacji. Doktorantka w badaniach własnych w celu wykonania limfografii pośredniej zastosowała ioheksol w różnych objętościach (0,5-1ml) w zależności od anatomicznej lokalizacji guza. Dodatkowo u dwóch psów kontrast został podany do samego guza a nie jak u większości badanych zwierząt okółoguzowo. W mojej ocenie ujednolicenie dawki samego kontrastu oraz sposoby jego podania u wszystkich badanych zwierząt ułatwiłoby interpretację uzyskanych wyników.

Dlatego może na potrzeby niniejszej pracy warto byłoby odrzucić pacjentów u których nie było możliwości podania kontrastu w objętości 1 ml okołoguzowo w celu ujednolicenia badanych grup w zakresie objętości podanego kontrastu i sposobu jego podania. Jako recenzent biorę jednocześnie pod uwagę fakt, że badania zostały przeprowadzone na zwierzętach klinicznych i uzyskanie w takich warunkach całkowicie jednorodnych badanych grup psów jest bardzo trudne. W dalszej części ocenianego rozdziału Doktorantka w szczegółowy sposób zaprezentowała opis wykonania zastosowanej limfografii pośredniej wraz z opisem wykonanych procedur chirurgicznych, badań histopatologicznych i zastosowaną oceną statystyczną. Podsumowując tą część ocenianej dysertacji uważam, że prezentacja metodyki pozwala na prześledzenie wykonanych badań i uzyskanie wiarygodnych wyników.

Wyniki badań w ocenianej dysertacji zostały połączone z ich omówieniem i dyskusją, gdzie zasadnicza część samych wyników została podzielona na dwa podrozdziały w zależności od badanej grupy. Uzyskane wyniki odzwierciedlają przeprowadzone badania i zostały zaprezentowane w formie opisowej oraz za pomocą tabel i rycin. Doktorantka poza wcześniej wspomnianymi metodami prezentacji swoich wyników dodatkowo umieściła w pracy ryciny m.in. ze zdjęciami radiologicznymi wykonanymi w czasie limfografii pośredniej, umożliwiając czytelnikowi zapoznanie się z kryteriami oceny uzyskanych wyników badań. W mojej ocenie część informacji zawarta w opisie wyników i tabelach się powtarza, dlatego może należałoby to poprawić przed ostatecznym drukiem pracy w myśl zasady niepowtarzania tych samych informacji w tym samym artykule naukowym.

Doktorantka poza prezentacją wyników swoich badań dokonała jednocześnie omówienia oraz porównała je z wynikami dostępnymi w literaturze. W mojej ocenie zarówno omówienie wyników jak i dyskusja są interesującymi częściami ocenianej rozprawy doktorskiej, w której Doktorantka w logiczny sposób porównuje swoje wyniki z wynikami innych autorów. Lek. wet. Marta Aleksandra Romańska wykorzystała w tym celu aktualnie

dostępną literaturę (109 pozycji piśmiennictwa) co świadczy o jej dobrym przygotowaniu merytorycznym w zakresie podejmowanej tematyki badań. Dobre przygotowanie merytoryczne w połączeniu z przeprowadzonymi przez Doktorantkę badaniami na grupie pacjentów klinicznych zasługuje na uznanie jako całość włożonej pracy w powstanie niniejszej rozprawy doktorskiej.

Na podstawie uzyskanych wyników lek. wet. Marta Aleksandra Romańska przedstawiła pięć wniosków końcowych. W mojej ocenie drugi wniosek jest jednak po części powtórzeniem uzyskanego wyniku badań i wymagałby przeredagowania przed ostatecznym drukiem pracy. Zwłaszcza jeśli uwzględnimy możliwość zmiany procentowej zgodności pomiędzy rzeczywistym umiejscowieniem węzłów chłonnych wartowniczych wyznaczonych pośrednią limfografią z ioheksolem a ich lokalizacją podawaną przez anatomię wraz z ewentualnym wzrostem liczby zwierząt w poszczególnych badanych grupach. W mojej opinii wniosek czwarty jest bardzo ciekawy. Uważam jednak, że warto byłoby doprecyzować czy wskazana masa ciała dotyczyła tylko psów o prawidłowej budowie ciała czy też w grupie psów ≤ 12 kg były osobniki z nadwagą lub otyłością.

Doktorantka kończąc swoją dysertację podzieliła się dalszymi propozycjami swoich badań, będących kontynuacją już przeprowadzonych i zaprezentowanych doświadczeń w ocenianej pracy. Dalsze kierunki badań które zaprezentowała Doktorantka są bardzo ciekawe i częściowo wynikają z pytań które nasuwają się w czasie lektury pracy doktorskiej. W mojej ocenie świadczy to o szerokim, dojrzałym i jednocześnie krytycznym spojrzeniu lek. wet. Marty Aleksandry Romańskiej na badania własne z równoczesną chęcią poszukiwań odpowiedzi na pojawiające się nowe zagadnienia.

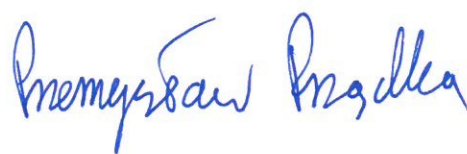
Uwzględniając fakt, że praca doktorska ma formę monografii i wyniki przeprowadzonych badań mogą być publikowane w czasopiśmie naukowym pozwalam sobie na przedstawienie kilku uwag, które mogą wpłynąć w moim przekonaniu na poprawę pracy

przed drukiem. Jednocześnie zaznaczam, że wymienione uwagi nie obniżają wartości merytorycznej ocenianej dysertacji.

Uwagi:

- strona 99 – druga linia od góry poprawić należy słowo „przedprzerutowy” na „przedprzerzutowy”,
- strona 99 – należy dodać literę „l” do słowa „limfografii”,
- strona 105 – wniosek 2 należy skreślić literę „n” w słowie „wyznaczonych”,
- strona 105 – wniosek 2 należy dodać literę „i” w słowie „pośredną”.

Podsumowując stwierdzam, że praca doktorska lek. wet. Marty Aleksandry Romańskiej pt.: „Zastosowanie limfografii pośredniej z ioheksolem w planowaniu chirurgicznego usuwania mastocytomy i guzów sutka u psów” spełnia wymagania określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2024r. poz. 1571 z późn. zm.) oraz Uchwały Nr 89-2022/2023 Senatu SGGW z dnia 26 czerwca 2023 roku w sprawie uchwalenia Regulaminów przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie stawiane kandydatom ubiegającym się o nadanie stopnia naukowego doktora. W związku z tym przedkładam Radzie Dyscypliny Weterynarii, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie wniosek o dopuszczenie lek. wet. Marty Aleksandry Romańskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

UNIWERSYTET MEDYCYNICZNY
we Wrocławiu

ul. C.K. Norwida 25, 50-375 Wrocław
KATEDRA I KLINIKA CHIRURGII
50-366 Wrocław, pl. Grunwaldzki 51
tel. 71 320 5355, fax 71 320 5353
NIP 896 000 53 54, REGON 000001867

Pm/1830/2025

R

(00)659007734939417419

(00)659007734939417419

(00)659007734939417419

Poczta Polska

Opłata pobrana _____ zł _____ gr

2024

KANCELARIA GŁÓWNA SGGW

2025 -12- 29

WYPIYMEŁO DNIA -6-

RPM/38368/2025 N
Data: 2025-12-29

PRIORYTET

OPŁATA POBRANA
TAXE PERÇUE - POLOG
Umowa z Poczta Polska:
ID nr 558561/D

Bieno Obstępi Munko
szkole główne gospodarstwa w
w Warszawie
ul. Nowożytności 166
02-787 Warszawa